

การรักษา ยังไม่มีรูปแบบการรักษาที่มีประสิทธิภาพสูงสุด นอกจากการให้ยาต้านไวรัส เช่น Oseltamivir หรือ ribavirin ร่วมกับการให้ steroids กินหรือฉีดเข้าเส้นเลือด ร่วมกับการให้ยาปฏิชีวนะอื่น เพื่อครอบคลุมเชื้อแบคทีเรียที่อาจเป็นสาเหตุของ atypical pneumonia

การวินิจฉัยที่ถูกต้องมีผลต่อการประเมินผลกระทบของโรคทางเดินหายใจเฉียบพลันรุนแรงที่ไม่ทราบสาเหตุ (SARS) ต่อนานาชาติ การเดินทางท่องเที่ยวไปในพื้นที่การระบาด แพทย์ผู้วินิจฉัยจึงจำเป็นต้องทำความเข้าใจกับนิยามและลักษณะทางคลินิกที่รวบรวมมาจากการประชุมผู้เชี่ยวชาญองค์การอนามัยโลก เพื่อใช้ประโยชน์ในการค้นหา ฝ้าระวังโรค และป้องกันการแพร่กระจายโรคในโรงพยาบาล

Reference

1. World Health Organization. Cumulative Number of Reported cases (SARS) From 1 Feb to : 26 Mar 2003. Available at http://www.who.int/csr/sarscountry/2003_03_26/cn
2. CDC Outbreak of severe acute respiratory syndrome-world wide, 2003. MMWR 2003 ; 226 - 8
3. WHO. Severe Acute Respiratory syndrome – Press briefing Tuesday, 25 march 2003, 10 hoo, Palais des Nations. Available http://www.who.int/csr/sars/2003_03_25/en
4. CDC Telebriefing Transcript. Update on SARS investigation March 24, 2003. Available at <http://www.cdc.gov/od/oc/media/transcripts/to30324.htm>
5. WHO. Preliminary Clinical Description of Severe Acute Respiratory Syndrome. Tuesday, 25 March 2003. Available at <http://www.who.int/csr/sars/clinical/en>.

รายงานโดย นายแพทย์สมศักดิ์ วัฒนศรี
ผู้เชี่ยวชาญด้านเวชกรรมป้องกัน สำนักระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค

สถานการณ์โรคไข้เลือดออก พ.ศ. 2546

ข้อมูล ณ วันที่ 22 มีนาคม พ.ศ. 2546

1. สถานการณ์ในภาพรวม

ตั้งแต่ต้นปีถึงวันที่ 22 มีนาคม พ.ศ. 2546 สำนักระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค ได้รับรายงานผู้ป่วยโรคไข้เลือดออกจากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดต่าง ๆ และสำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร รวม 8,842 ราย เสียชีวิต 6 ราย คิดเป็นอัตราป่วย 14.19 ต่อประชากรแสนคน และอัตราป่วยตาย ร้อยละ 0.07 (ตารางที่ 2 หน้า 206-207) ในเดือนมกราคม 2546 พบผู้ป่วยสูงกว่าค่ามัธยฐาน (พ.ศ. 2541 – 2545) และจำนวนผู้ป่วยใกล้เคียงกับปีที่ผ่านมาในช่วงเดือนเดียวกัน เดือนกุมภาพันธ์ พบผู้ป่วย 3,185 ราย น้อยกว่าค่ามัธยฐาน (พ.ศ. 2541 – 2545) และน้อยกว่าปี 2545 สำหรับวันที่ 1 – 22 มีนาคม พ.ศ. 2546 (ซึ่งยังคงมีความล่าช้าในการส่งรายงานของบางจังหวัด) ได้รับรายงานผู้ป่วย 1,447 ราย ซึ่งในภาพรวมของประเทศ ข้อมูลเดือนกุมภาพันธ์ และมกราคม มีแนวโน้มน้อยกว่าปี 2545

ภาคกลาง มีอัตราป่วยสูงสุด (22.27 ต่อประชากรแสนคน) รองลงมาได้แก่ภาคใต้, ตะวันออกเฉียงเหนือ, และเหนือ (อัตราป่วย 21.18, 8.00 และ 6.80 ต่อประชากรแสนคน) ตามลำดับ โดยเขต 4 อัตราป่วยสูงสุด (26.41 ต่อประชากรแสนคน) รองลงมาเป็น เขต 12, เขต 11, เขต 1 และเขตอื่น ๆ

เมื่อพิจารณาอัตราป่วยสะสมเป็นรายจังหวัดพบว่า จังหวัดที่มีอัตราป่วยน้อยกว่า 14.9 ต่อประชากรแสนคน (อัตราป่วยของประเทศ) มีจำนวน 51 จังหวัด จังหวัดที่มีอัตราป่วยมากกว่าอัตราป่วยของประเทศจำนวน 25 จังหวัด โดยเป็นจังหวัดในภาคกลาง 13 จังหวัด ภาคใต้ 9 จังหวัด ภาคเหนือ 2 จังหวัด และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 1 จังหวัด

สำหรับข้อมูลในเดือนกุมภาพันธ์ 2546 ได้รับรายงานทั้งสิ้น 3,185 ราย เสียชีวิต 4 ราย (ชลบุรี 2 ราย ฉะเชิงเทรา 1 ราย และสมุทรปราการ 1 ราย) จังหวัดที่มีอัตราป่วยสูงเป็นจังหวัดในภาคกลาง ภาคใต้ และภาคเหนือ ตามลำดับ

2. สถานการณ์รายเขต

เมื่อพิจารณารายเขต พบว่าเขต 4 และเขต 7 มีจำนวนผู้ป่วยในเดือนมกราคม และกุมภาพันธ์ 2546 สูงกว่าค่ามัธยฐาน (พ.ศ. 2541 – 2545) ในช่วงเดือนเดียวกัน

เมื่อพิจารณารายจังหวัด พบว่า มี 37 จังหวัด ที่พบจำนวนผู้ป่วยในเดือนมกราคม และกุมภาพันธ์ 2546 สูงกว่าค่ามัธยฐาน (พ.ศ. 2541 – 2545) ในช่วงเดือนเดียวกัน ดังนี้

ภาคกลาง เขต 1 จังหวัด สมุทรปราการ เขต 2 จังหวัด ชัยนาท เขต 3 จังหวัด สระแก้ว ระยอง ฉะเชิงเทรา

เขต 4 จังหวัด สมุทรสาคร ประจวบคีรีขันธ์ เพชรบุรี นครปฐม

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เขต 5 จังหวัด สุรินทร์ ชัยภูมิ บุรีรัมย์ นครราชสีมา มหาสารคาม

เขต 6 จังหวัด อุดรธานี หนองบัวลำภู หนองคาย สกลนคร กาฬสินธุ์ ขอนแก่น

เขต 7 จังหวัด ร้อยเอ็ด ศรีสะเกษ อำนาจเจริญ อุบลราชธานี ยโสธร

ภาคเหนือ เขต 8 จังหวัด อุทัยธานี นครสวรรค์ เขต 9 จังหวัด พิจิตร

ภาคใต้ เขต 11 จังหวัด สุราษฎร์ธานี ภูเก็ต ชุมพร กระบี่ เขต 12 จังหวัด สงขลา ยะลา นราธิวาส พัทลุง ปัตตานี

จังหวัด ที่พบจำนวนผู้ป่วยในเดือนมกราคม กุมภาพันธ์ และมีนาคม 2546 สูงกว่าค่ามัธยฐาน (พ.ศ. 2541 – 2545) ในช่วงเดือนเดียวกันมี 9 จังหวัด ได้แก่ จังหวัด ประจวบคีรีขันธ์, เพชรบุรี, บุรีรัมย์, สกลนคร, อุบลราชธานี, ยโสธร, พิจิตร, นราธิวาส และปัตตานี

3. สถานการณ์รายจังหวัด อำเภอ

จังหวัดที่มีอัตราป่วยสูงในเดือนกุมภาพันธ์

1. สมุทรสาคร อำเภอ เมือง กระทุ่มแบน บ้านแพ้ว
2. นครปฐม อำเภอ เมือง สามพราน นครชัยศรี
3. ประจวบคีรีขันธ์ อำเภอ เมือง ปรานบุรี กุยบุรี
สามร้อยยอด
4. ยะลา อำเภอ เมือง รามัน
5. สมุทรปราการ อำเภอ เมือง พระประแดง
6. กรุงเทพมหานคร เขตห้วยขวาง ราษฎร์บูรณะ
ดินแดง จอมทอง ธนบุรี
7. ระยอง อำเภอ เมือง แกลง
8. ปัตตานี อำเภอ เมือง
9. พิจิตร อำเภอ สามง่าม , เมือง
10. กระบี่ อำเภอ เมือง เขาพนม
11. สระแก้ว อำเภอดาพระยา วัฒนานคร เขาฉกรรจ์
12. สงขลา อำเภอ เมือง หาดใหญ่
13. นครสวรรค์ อำเภอ เมืองฯ ตากลิ
14. ฉะเชิงเทรา อำเภอ เมือง บางปะกง บางน้ำเปรี้ยว
15. นราธิวาส อำเภอ สุไหงโกลลก
16. ราชบุรี อำเภอ เมือง บ้านโป่ง ดำเนินสะดวก
17. เพชรบุรี อำเภอ เมือง ท่ายาง
18. สุราษฎร์ธานี อำเภอเมือง เกาะสมุย ท่าชนะ พุนพิน
19. ชุมพร อำเภอ เมือง ละแม หลังสวน
20. ชลบุรี อำเภอ เมือง บางละมุง ศรีราชา

จังหวัดที่มีอัตราป่วยสูงวันที่ 1 - 22 มีนาคม พ.ศ. 2546

1. ประจวบคีรีขันธ์ อำเภอ บางสะพาน กุยบุรี เมือง
2. ระยอง อำเภอ เมือง แกลง
3. พิจิตร อำเภอ เมือง สามง่าม
4. สมุทรปราการ อำเภอ เมือง บางพลี
5. เพชรบุรี อำเภอ เมือง ท่ายาง บ้านลาด
6. อุบลราชธานี อำเภอเดชอุดม น้ำยืน วารินชำราบ
ศรีเชียงใหม่
7. บุรีรัมย์ อำเภอ ประโคนชัย โนนสุวรรณ เมือง
8. ฉะเชิงเทรา อำเภอ เมือง บ้านโพธิ์
9. สระแก้ว อำเภอ เมือง วัฒนานคร
10. นครปฐม อำเภอ เมือง สามพราน นครชัยศรี
11. ราชบุรี อำเภอ เมือง บ้านโป่ง ดำเนินสะดวก
12. ยะลา อำเภอ เมือง เบตง
13. สมุทรสงคราม อำเภอ เมือง
14. กรุงเทพมหานคร เขตราษฎร์บูรณะ บางกะปิ บึงกุ่ม
สวนหลวง
15. สุราษฎร์ธานี อำเภอ พุนพิน เมือง เกาะสมุย ท่าชนะ
16. ศรีสะเกษ อำเภอ เมือง กันทรลักษ์กันต์ กันทรารมย์
17. อุทัยธานี อำเภอ เมือง บ้านไร่
18. ยโสธร อำเภอ เมือง มหาชนะชัย
19. ชุมพร อำเภอหลังสวน เมือง
20. ชัยนาท อำเภอ เมือง กิ่งอำเภอเนินขาม

4. สถานการณ์ในกรุงเทพมหานคร

ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม – 22 มีนาคม พ.ศ. 2546 ได้รับรายงานผู้ป่วยรวม 1,862 ราย ไม่มีผู้เสียชีวิต คิดเป็นอัตราป่วย 32.52 ต่อประชากรแสนคน จำนวนผู้ป่วยในเดือนมกราคม และกุมภาพันธ์ 2546 สูงกว่าค่ามัธยฐาน(พ.ศ. 2541 – 2545) และสูงกว่าปี 2545 เขตที่มีอัตราป่วยสะสมสูง คือ ดินแดง ป้อมปราบศัตรูพ่าย ห้วยขวาง ราชบุรีบูรณะ บางซื่อ คลองสาน จตุจักร จอมทอง บางกะปิ ธนบุรี ลาดกระบัง ประเวศ บึงกุ่ม ลาดพร้าว สายไหม

5. อายุและเพศของผู้ป่วย

ไม่มีความแตกต่างระหว่างเพศอย่างชัดเจน สัดส่วนของเพศหญิงต่อเพศชาย เท่ากับ 1 : 1.07 ผู้ป่วยส่วนใหญ่ (ร้อยละ 38.5) มีอายุมากกว่า 15 ปี รองลงมาเป็นกลุ่มอายุ น้อยกว่า 10 ปี (ร้อยละ 32.8) และกลุ่มอายุ 10 – 14 ปี (ร้อยละ 28.7) ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับข้อมูลของปี 2542 ถึง 2545 พบว่าสัดส่วนผู้ป่วยที่เป็นเด็กอายุน้อยกว่า 10 ปี มีสัดส่วนลดลง แต่กลุ่มอายุมากกว่า 15 ปี มีสัดส่วนเพิ่มขึ้น

เรียบเรียงโดย ลัดดา ลิขิตยงวรา อุบลรัตน์ นฤพนธ์จิรกุล กลุ่มเฝ้าระวังสอบสวนทางระบาดวิทยา สำนักระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค

สรุปสถานการณ์การเกิดโรคที่สำคัญ สัปดาห์ที่ 12

วันที่ 16 - 22 มีนาคม พ.ศ. 2546

ในสัปดาห์ที่ 12 ระหว่างวันที่ 16 – 22 มีนาคม พ.ศ. 2546 สำนักระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค ได้รับรายงานผู้ป่วยด้วยโรคในข่ายงานเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาที่น่าสนใจ ดังนี้

1. โรคพิษสุนัขบ้า

1.1 จังหวัดอุบลราชธานี ได้รับรายงานผู้ป่วยชาย อายุ 23 ปี อาชีพรับจ้าง อยู่ที่หมู่ 8 บ้านหัวคำ ตำบลขามใหญ่ อำเภอเมือง เริ่มป่วยวันที่ 7 มีนาคม พ.ศ. 2546 ด้วยอาการไข้ต่ำ ๆ ปวดศีรษะ ชี้น้อย อ่อนเพลีย ต่อมาเจ็บคอ แน่นหน้าอก คลื่นไส้ อาเจียน คื่นน้ำแล้วสะอึก กลัวลม เข้ารับการรักษาเป็นผู้ป่วยในที่โรงพยาบาลร่มเกล้าในวันที่ 10 มีนาคม พ.ศ. 2546 ผู้ป่วยอาการดีขึ้น จึงขอลกลับบ้าน หลังจากกลับบ้านไม่นาน ผู้ป่วยอาเจียนเป็นเลือด ชักเกร็ง แน่นหน้าอก หายใจลำบาก และหมดสติ ญาติจึงนำส่งโรงพยาบาลสรรพสิทธิประสงค์ และเสียชีวิตในวันที่ 11 มีนาคม พ.ศ. 2546 ผลการตรวจน้ำลายและเนื้อสมองจากห้องปฏิบัติการของโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ พบผลบวกต่อพิษสุนัขบ้า ผู้ป่วยมีประวัติถูกสุนัขจรจัดกัดที่บริเวณนิ้วหัวแม่มือซ้าย มีเลือดออกเล็กน้อย ประมาณต้นเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2546 ได้ทำความสะอาดแผลโดยใช้น้ำเปล่าล้างและเช็ดด้วยแอลกอฮอล์ ไม่ได้ฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า สุนัขถูกผู้เสียชีวิตตีตาย และไม่ได้ตัดหัวสุนัขส่งตรวจหาเชื้อโรคพิษสุนัขบ้า การควบคุมป้องกันได้ทำการฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าแก่ผู้สัมผัสใกล้ชิดผู้ป่วย จำนวน 3 ราย และประสานปศุสัตว์จังหวัดเพื่อควบคุมโรคในพื้นที่แล้ว

1.2 จังหวัดชลบุรี ได้รับรายงานผู้ป่วยหญิง อายุ 32 ปี อาชีพรับจ้าง อยู่ที่หมู่ 15 ตำบลหนองเหียง อำเภอพนัสนิคม เริ่มป่วยวันที่ 11 มีนาคม พ.ศ. 2546 ด้วยอาการรับประทานอาหารและน้ำไม่ได้ กลัวลม ปัสสาวะบ่อย ปวดบริเวณท้องน้อย เข้ารับการรักษาแบบผู้ป่วยนอกที่โรงพยาบาลพนัสนิคม วันที่ 12 มีนาคม พ.ศ. 2546 ต่อมามีอาการเกร็ง ชัก กลัวลม จึงไปรับการรักษาที่สถานอนามัยหนองเหียง วันที่ 13 มีนาคม พ.ศ. 2546 และส่งไปรับการรักษาต่อที่โรงพยาบาลพนัสนิคม และเสียชีวิตวันที่ 16 มีนาคม พ.ศ. 2546 ได้เก็บเนื้อสมองส่งตรวจที่กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ขณะนี้รอผลการตรวจ ผู้ป่วยให้ประวัติว่าถูกลูกสุนัขอายุ 2 เดือน กัดที่บริเวณนิ้วชี้เท้าข้างขวา เป็นแผลลึก มีเลือดออก เมื่อวันที่ 25 มกราคม พ.ศ. 2546 ไม่ทราบประวัติการทำแผล ไม่ได้ฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า สุนัขถูกตีตาย และไม่ได้ตัดหัวสุนัขส่งตรวจหาเชื้อโรคพิษสุนัขบ้า ได้ทำการฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าแก่ผู้สัมผัสร่วมบ้านและในชุมชนรวม 29 ราย ผู้สัมผัสในโรงพยาบาลพนัสนิคม 21 ราย และประสานปศุสัตว์จังหวัดเพื่อควบคุมโรคในพื้นที่แล้ว

รวมตั้งแต่ต้นปี 2546 สำนักระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค ได้รับรายงานผู้เสียชีวิตด้วยโรคพิษสุนัขบ้า 7 ราย จาก 7 จังหวัด ดังนี้ พระนครศรีอยุธยา, ระยอง, ชลบุรี, อุบลราชธานี, ตาก, อุตรดิตถ์ และสงขลา จังหวัดละ 1 ราย